Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PC-3368

[Total No. of Pages : 2

[6302]-401

M.A. (Part - I)

MARATHI (मराठी)

MAR501MJ : अर्वाचीन मराठी साहित्याचा इतिहास

(इ.स. 1818 ते इ.स. 1920)

(2023 Credit Pattern) (Semester - I)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना : *1)* *सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.*

2) *उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.*

प्रश्न 1) खालील दोन प्रश्नांपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांपर्यंत लिहा. **[15]**

अ) साहित्येतिहासाची संकल्पना व स्वरुप स्पष्ट करा.

ब) अर्वाचीन कालखंडाची सामाजिक आणि राजकीय पार्श्वभूमी स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) खालील दोन प्रश्नांपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांपर्यंत लिहा. **[15]**

अ) इ.स. 1818 ते इ.स. 1874 या कालखंडातील साहित्यनिर्मितीच्या वाटचालीत मुद्रणकलेचे महत्त्व लिहा.

ब) इ.स. 1818 ते इ.स. 1874 या कालखंडास 'भाषांतरयुग' असे म्हणतात. या विधानाची कारणमीमांसा स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालील दोन प्रश्नांपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांपर्यंत लिहा. **[15]**

अ) इ.स. 1818 ते इ.स. 1874 या काळातील सरकारी पातळीवर पाठ्यपुस्तके, व्याकरण व कोशनिर्मितीचे कोणकोणते प्रयत्न झाले ते लिहा.

ब) इ.स. 1874 ते इ.स. 1820 या कालखंडातील 'नाटक' या साहित्यप्रकाराची वाटचाल कशी झाली ते लिहा.

प्रश्न 4) खालील दोन प्रश्नांपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांपर्यंत लिहा. **[15]**

अ) इ.स. 1874 ते इ.स.1920 या कालावधीतील ‘कविता’ या साहित्यप्रकाराच्या वाटचालीचे स्वरुप स्पष्ट करा.

ब) हरिभाऊ आपटे यांच्या सामाजिक व ऐतिहासिक कादंबऱ्यांचे स्वरुप स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) खालील चारपैकी कोणत्याही दोन टिपांची उत्तरे 100 शब्दांपर्यंत लिहा. **[10]**

अ) दर्पण

ब) शतपत्रे

क) शेतकऱ्याचा आसूड

ड) केशवसुतांची सामाजिक कविता.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PC-3369

[Total No. of Pages : 2

[6302]-402
M.A. (Part - I)
MARATHI (मराठी)
MAR-502 MJ : ऐतिहासिक भाषाविज्ञान
(2023 Pattern) (Semester - I)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना : *1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.*

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) भाषा म्हणजे काय? ते सांगून भाषेची वैशिष्ट्ये सविस्तर लिहा.

ब) भाषेचे स्वरूप स्पष्ट करुन मानवी संदेशन व मानवेतर संदेशनाचे वेगळेपण विशद करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) भाषेची वैशिष्ट्ये सविस्तर लिहा.

ब) ऐतिहासिक, वर्णनात्मक व तुलनात्मक भाषाभ्यास पद्धतीचे स्वरूप स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) 'भाषाकुल' ही संकल्पना स्पष्ट करुन 'इंडो–युरोपियन' भाषाकुलाचे स्वरूप सविस्तर लिहा.

ब) आर्य भारतीय भाषाकुल आणि मराठी भाषा यांचे स्वरूप स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) भाषा उत्पत्तीविषयक विविध उपपत्तींचे स्वरूप विशद करा.

ब) आदिकाल आणि मध्यकाल या मराठी भाषा विकासातील कालिक टप्प्यांचे वेगळेपण स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन शब्दमर्यादा 100 शब्द) : **[10]**

अ) **भाषाभ्यासाची आवश्यकता**

ब) **अंतर–बहिर–वर्तुळ सिद्धांत**

क) **भाषाः एक सामाजिक संस्था**

ड) **कोरीव लेख**

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PC-3370

[Total No. of Page : 1

[6302]-403

M.A. (Part - I)

MARATHI (मराठी)

MAR - 503 MJ : प्रशासनिक लेखनकौशल्ये

(2023 Pattern) (Semester - I)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 35*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) दोनपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दात लिहा. **[15]**

अ) तुम्ही राहत असलेल्या परिसरात प्रचंड अस्वच्छता आहे. मा. आयुक्तांच्या नावे तक्रार अर्ज तयार करा.

ब) अर्ज म्हणजे काय? अर्जाचे स्वरूप सविस्तर लिहा.

प्रश्न 2) दोनपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दात लिहा. **[15]**

अ) टिप्पणी लेखन म्हणजे काय? टिप्पणी लेखनाचा हेतू आणि महत्व सोदाहरण लिहा.

ब) 'इतिवृत्त' संकल्पना स्पष्ट करून इतिवृत्त लेखनाचे प्रकार थोडक्यात लिहा.

प्रश्न 3) दोनपैकी एक टीप 100 शब्दात लिहा. **[5]**

अ) 'घोषणापत्रक' संकल्पना व स्वरूप

ब) 'निविदा' म्हणजे काय?

▽ ▽ ▽ ▽

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PC-3371

[Total No. of Page : 1

[6302]-404

M.A. (Part - I)

MARATHI (मराठी)

MAR - 510 MJ : साहित्यप्रवाहांचा अभ्यास : दलित साहित्य आणि ग्रामीण साहित्य

(2023 Pattern) (Semester - I)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 35*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालील दोनपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) वेदना, विद्रोह व नकार या मुद्द्यांच्या आधारे दलित साहित्याचे वेगळेपण स्पष्ट करा.

ब) दलित साहित्य प्रवाहाच्या निर्मितीची कारणे सांगून दलित साहित्याची वैशिष्ट्ये सांगा.

प्रश्न 2) खालील दोनपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) ग्रामीण कांदबरीची वाटचाल सविस्तर स्पष्ट करा.

ब) ग्रामीण साहित्य प्रवाह निर्मितीची कारणे सांगून ग्रामीण साहित्याची वैशिष्ट्ये सांगा.

प्रश्न 3) टिपा लिहा. (कोणतीही एक) **[5]**

अ) दलित साहित्याची भाषा

ब) कृषीसंस्कृती

▽ ▽ ▽ ▽

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PC-3372

[Total No. of Page : 1

[6302]-405

M.A. (Part - I)

MARATHI (मराठी)

MAR 511 MJ : तौलनिक साहित्याभ्यास : भाग - 1

(2023 Pattern) (Semester - I)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 35*

सूचना : *1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.*

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) तौलनिक साहित्याभ्यासाचे महत्त्व विशद करा.

ब) भारतीय बहुसांस्कृतिकतेच्या पार्श्वभूमीवर तौलनिक साहित्याभ्यासाची दिशा स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) दोन साहित्यकृतींच्या तुलनेची फलश्रुती स्पष्ट करा.

ब) तौलनिक साहित्याची व्याप्ती व मर्यादा स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणतीही एक टीप 100 शब्दांत लिहा. **[5]**

अ) इतिहासलेखन आणि तुलना

ब) तुलनेचे फायदे – तोटे

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PC-3373

[Total No. of Page : 1

[6302]-406
M.A. (Part - I)
MARATHI (मराठी)
MAR-512 MJ : साहित्यप्रकाराचे रूपांतर – भाग – 1
(2023 Pattern) (Credit System) (Semester - I)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 35*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) साहित्यप्रकाराचे स्वरुप म्हणजे काय ते सांगून साहित्यप्रकाराची संकल्पना विशद करा.

ब) साहित्यप्रकाराचे रुपांतर म्हणजे काय ते सांगून रूपांतराची आवश्यकता स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) साहित्यप्रकारांच्या रूपांतराचे स्वरुप म्हणजे काय ते सांगून रूपांतराची वाटचाल विशद करा.

ब) साहित्यप्रकाराच्या रुपांतराच्या प्रक्रियेविषयी सविस्तर चर्चा करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणतीही एक टीप लिहा. **[5]**

अ) रुपांतरांची उद्दिष्ट्ये

ब) साहित्यप्रकारांच्या अभिव्यक्तीची वैशिष्ट्ये

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PC-3374

[Total No. of Page : 1

[6302]-407

M.A. (Part - I)

MARATHI (मराठी)

MAR-513 MJ : मराठी व्याकरण – भाग - 1

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - I)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 35*

सूचना :
1) *सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.*
2) *उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.*

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) मराठी व्याकरणाची व्याप्ती व मर्यादा स्पष्ट करा.

ब) मराठीतील काही प्रमुख व्याकरणकार यांची मत–मतांतरे सविस्तर लिहा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) मराठी भाषेच्या व्याकरणाची वाटचाल स्पष्ट करा.

ब) मराठी व्याकरणाचे स्वरुप सांगून, व्याकरणाची गरज स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणतीही एक टीप 100 शब्दांत लिहा. **[5]**

अ) मराठी व्याकरण प्रकार : ऐतिहासिक

ब) भाषा व व्याकरण : परस्पर संबंध

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PC-3375

[Total No. of Page : 1

[6302]-408

M.A. (Part - I)

MARATHI (मराठी)

MAR - 514 MJ : वाङ्मयेतिहास लेखन विद्या – भाग – I (Major Elective)

(2023 Pattern) (Semester - I)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 35*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दात लिहा. **[15]**

अ) वाङ्मयेतिहास व अन्य प्रकारचे इतिहास यातील फरक स्पष्ट करा.

ब) इतिहास आणि वाङ्मयेतिहास यातील अनुबंध विशद करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दात लिहा. **[15]**

अ) वाङ्मयेतिहास व टीकाशास्त्र यातील भेद स्पष्ट करा.

ब) वाङ्मयेतिहास आणि संशोधन यातील वेगळेपण विशद करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी एका विषयावर 100 शब्दात टीप लिहा. **[5]**

अ) इतिहास संकल्पना

ब) वाङ्मयेतिहासाचे स्वरूप

▽ ▽ ▽ ▽

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PC3376

[Total No. of Pages : 1

[6302]-409

M.A. (Part -I)

MARATHI (मराठी)

MAR 541 RM: संशोधन पद्धती

(2023 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 2* तास*]* *[* एकूण गुण *: 35*

सूचना :– *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.*1)* खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) संशोधन म्हणजे काय ते सांगून संशोधनाचे स्वरुप स्पष्ट करा.

ब) संशोधकास आवश्यक असणारी विविध गुणकौशल्ये लिहा.

प्र.*2)* खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) संशोधनाच्या तौलनिक आणि नमुना पाहणी या पद्धती स्पष्ट करा.

ब) संशोधनाची विविध साधने कोणती? ते लिहा.

प्र.*3)* खालीलपैकी कोणतीही एक टीप 100 शब्दांत लिहा. **[5]**

अ) संशोधन : नवनिर्मिती की संपादन

ब) क्षेत्रीय सर्वेक्षण संशोधन पद्धती

■■■■

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PC-3377

[Total No. of Pages : 2

[6302]-410

M.A. (Part - I)

MARATHI (मराठी)

MAR-551MJ : अर्वाचीन मराठी साहित्याचा इतिहास (इ.स. 1920 ते इ.स. 2010)

(2023 Credit Pattern) (Semester - II)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना : *1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.*
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांपर्यंत लिहा. **[15]**

अ) इ.स. 1920 ते 1945 या कालखंडातील सामाजिक धार्मिक राजकीय विचार प्रवाह व मराठी साहित्य यांच्यातील सहसंबंध स्पष्ट करा.

ब) इ.स. 1920 ते 1945 या कालखंडातील कादंबरी या साहित्य प्रकाराच्या वाटचालीचा आढावा घ्या.

प्रश्न 2) खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांपर्यंत लिहा. **[15]**

अ) दुसऱ्या महायुद्धाचा मराठी साहित्यावर पडलेल्या प्रभावाचा परामर्श घ्या.

ब) नवकवितेचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये विशद करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांपर्यंत लिहा. **[15]**

अ) साठोत्तरी साहित्य प्रवाह आणि सामाजिक चळवळी यांच्यातील सहसंबंध स्पष्ट करा.

ब) स्त्रीवादी साहित्याच्या प्रेरणा व प्रवृत्ती सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) **खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांपर्यंत लिहा.** **[15]**

अ) **इ.स. 1990 ते 2010 या कालखंडातील कथा या साहित्य प्रकाराच्या वाटचालीचा आढावा घ्या.**

ब) **खाजगीकरण, उदारीकरण जागतिकीकरण यांचा मराठी साहित्यावर पडलेल्या प्रभावाचे सोदाहरण विश्लेषण करा.**

प्रश्न 5) **खालीलपैकी दोन टिपांचे 100 शब्दांपर्यंत उत्तरे लिहा.** **[10]**

अ) **सत्यशोधकीय साहित्य**

ब) **बा.सी. मर्ढेकर**

क) **दलित साहित्याच्या प्रेरणा**

ड) **भालचंद्र नेमाडे**

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PC-3378

[Total No. of Pages : 2

[6302]-411
M.A. (Part - I)
MARATHI (मराठी)
MAR 552 MJ : समाजभाषाविज्ञान
(2023 Pattern) (Semester - II)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) खालील दोन पैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) समाजभाषाविज्ञान ही संकल्पना सांगून समाजभाषाविज्ञानाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

ब) भाषा, बोली आणि समाज यांचा परस्पर संबंध सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) खालील दोन पैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) भाषेच्या समाजसापेक्ष अभ्यासाची आवश्यकता विशद् करा.

ब) भाषा आणि विविध सामाजिक संस्था यांचा अनुबंध उदाहरणासह स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालील दोन पैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) भाषा उपयोजना मध्ये कोणकोणत्या कारणांमुळे वैविध्य येते ते सविस्तर स्पष्ट करा.

ब) भाषिक सापेक्षतावादाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) खालील दोन पैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) विविध सामाजिक स्तर आणि भाषा यांच्या सहसंबंधावर प्रकाश टाका.

ब) 'भाषा व संस्कृती यांतील संबंध अतूट व परस्परावलंबी असतात', सोदहरण स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) खालील चार पैकी दोन टिपा 100 शब्दांत लिहा. **[10]**

अ) लघुक्षेत्रे (Domain)

ब) बोली व भाषा साम्यभेद

क) स्त्रियांची भाषा

ड) युवकांची भाषा

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PC-3379

[Total No. of Page : 1

[6302]-412

M.A. (Part - I)

MARATHI (मराठी)

MAR 553 MJ : प्रसारमाध्यमांसाठी लेखनकौशल्ये

(2023 Credit Pattern) (Semester - II)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 35*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालील दोन प्रश्नांपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) स्तंभलेखनाचे स्वरूप सांगून त्यांची वैशिष्ट्ये सविस्तर विशद करा.

ब) मुलाखतलेखनाची उद्दिष्ट्ये सांगून मुलाखतीचे प्रकार स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) खालील दोन प्रश्नांपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) ब्लॉग म्हणजे काय? ते सांगून त्याची रचना स्पष्ट करा.

ब) दूरचित्रवाणीवरील मनोरंजनात्मक कार्यक्रमांची सविस्तर चर्चा करा.

प्रश्न 3) खालील दोन टिपापैकी कोणतीही एक टिप 100 शब्दांत लिहा. **[5]**

अ) युट्यूब व्हिडिओ

ब) वेबसाईट

▽ ▽ ▽ ▽

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PC-3380

[Total No. of Page : 1

[6302]-413

M.A. (Part - I)

MARATHI (मराठी)

MAR 560 MJ : साहित्यप्रवाहांचा अभ्यास : आदिवासी साहित्य आणि स्त्रीवादी साहित्य

(2023 Pattern) (Semester - II)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 35*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शविततात.

प्रश्न 1) खालील दोनपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) आदिवासी साहित्याची संकल्पना व स्वरूप स्पष्ट करा.

ब) आदिवासी साहित्य निर्मितीमागील प्रेरणांचा आढावा घ्या

प्रश्न 2) खालील दोनपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) स्त्रीवादी साहित्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ब) स्त्रीवादी साहित्याचे वेगळेपण अधोरेखित करा.

प्रश्न 3) टीप लिहा. (कोणतीही एक) **[5]**

अ) आदिवासी साहित्यातील जीवनचित्रण

ब) ताराबाई शिंदे लिखित 'स्त्रीपुरूष तुलना'.

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PC-3381

[Total No. of Page : 1

[6302]-414

M.A. (Part - I)

MARATHI (मराठी)

MAR 561 MJ : तौलनिक साहित्याभ्यास : भाग – 2

(2023 Pattern) (Semester - II)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 35*

सूचना :
1) *सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.*
2) *उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.*

प्रश्न 1) खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) 'प्रभाव' आणि 'प्रभव' या संकल्पना स्पष्ट करून त्यांचे उपयोजन कसे केले जाते ते लिहा.

ब) 'अनुवाद' आणि 'भाषांतर' यातील फरक स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) तौलनिक साहित्यभ्यास व इतर ज्ञानशाखा यांच्यातील परस्परसंबंध स्पष्ट करा.

ब) विश्वसाहित्य म्हणजे काय, ते थोडक्यात विशद करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी एका टीप 100 शब्दांत लिहा. **[5]**

अ) वाङ्मयीन आदानाचे स्वरुप

ब) वस्तूबीज विकासशास्त्र

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PC-3382

[Total No. of Page : 1

[6302]-415

M.A. (Part - I)

MARATHI (मराठी)

MAR 562 MJ : साहित्य प्रकारांचे रूपांतर : भाग - 2

(2023 Pattern) (Semester - II)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 35*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालील दोन प्रश्नांपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) साहित्यकृतीचे रुपांतर संकल्पना उदाहरणासह स्पष्ट करा.

ब) साहित्यमूल्य आणि प्रयोगमूल्य यांचा परस्परसंबंध स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) खालील दोन प्रश्नांपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) नटरंग कादंबरीचे चित्रपटात झालेले रुपांतर तुमच्या शब्दात स्पष्ट करा.

ब) कथा ते चित्रपट पटकथा लेखनप्रक्रिया सविस्तर विशद करा.

प्रश्न 3) खालील दोन टिपांपैकी कोणतीही एक टीप 100 शब्दांत लिहा. **[5]**

अ) नाटकातील संवादाचे महत्व

ब) पटकथेचे घटक

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PC-3383

[Total No. of Page : 1

[6302]-416

M.A. (Part - I)

MARATHI (मराठी)

MAR 563 MJ : मराठी व्याकरण : भाग - 2

(2023 Credit Pattern) (Semester - II)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 35*

सूचना :
1) *सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.*
2) *उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.*

प्रश्न 1) दोनपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दात लिहा. **[15]**

अ) वर्ण म्हणजे काय? वर्णाचे प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा.

किंवा

ब) उच्चारानुसार वर्णांच्या उच्चारांची माहिती सविस्तर लिहा.

प्रश्न 2) दोनपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दात लिहा. **[15]**

अ) शब्दांच्या विविध जाती सोदाहरण स्पष्ट करा.

किंवा

ब) वाक्य संश्लेषन म्हणजे काय? सविस्तर लिहा.

प्रश्न 3) दोनपैकी एक टीप 100 शब्दात लिहा. **[5]**

अ) परिच्छेद रचना.

किंवा

ब) सघन लेखन पद्धती.

▽ ▽ ▽ ▽

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PC-3384

[Total No. of Page : 1

[6302]-417
M.A. (Part - I)
MARATHI (मराठी)
MAR 564 MJ : वाङ्मयेतिहास लेखनाविद्या : भाग – 2
(2023 Pattern) (Semester - II) (Credit System)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 35*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालील पैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) साहित्येतिहासाकडे सामाजिक, सांस्कृतिक दृष्टिकोनातून पाहण्याची दृष्टी तेन यांच्या सिद्धांताने कशाप्रकारे दिली, ते सविस्तर लिहा.

ब) तेन यांच्या वाङ्मय सिद्धांताची सविस्तर चर्चा करा.

प्रश्न 2) खालील पैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) वाङ्मयेतिहाच्या सामग्रीचे स्वरूप सविस्तर स्पष्ट करा.

ब) वाङ्मयेतिहास विचारातील वाङ्मयीन वातावरण ही नवसंकल्पना स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणतीही एक टीप लिहा. **[5]**

अ) तेनची वंश संकल्पना

ब) वाङ्मयीन परंपरा

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PC-3430

[Total No. of Pages : 2

[6302]-2001

M.A. (Part - II)

MARATHI (मराठी)

MAR601MJ : मध्ययुगीन कालखंडातील साहित्यकृतींचा अभ्यास

(2023 Pattern) (Credit) (Semester - III)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना : *1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.*

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न *1)* खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) संत नामदेवकृत श्रीज्ञानेश्वर चरित्राचे स्वरुप व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ब) संत नामदेव लिखित श्रीज्ञानेश्वर चरित्राचे वाङ्मयीन विशेष नमूद करा.

प्रश्न *2)* खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) महानुभाव पंथातील 'दृष्टान्तपाठ' या ग्रंथाचे महत्त्व विशद करा.

ब) 13 व्या शतकातील महाराष्ट्राच्या समाज जीवनाचे प्रतिबिंब दृष्टान्तपाठ' या ग्रंथातुन कसे पहावयास मिळते ते सोदारहण लिहा.

प्रश्न *3)* खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) मोरोपंतांच्या श्लोककेकावलीचे स्वरुप व रचना विशेष स्पष्ट करा.

ब) मोरोपंतांच्या श्लोककेकावलीचे वाङ्मयीन विशेष स्पष्ट करा.

प्रश्न *4)* खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) 'पानिपतच्या बखर' मधून येणारे भाऊसाहेबांचे व्यक्तिचित्र तुमच्या शब्दात रेखाटा.

ब) पानिपतच्या बखरीचे ऐतिहासिक महत्त्व सांगुन तिचे वाङ्मयीन विशेष नमूद करा.

P.T.O.

प्रश्न 5) **खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा.** (100 **शब्दांत**) : **[10]**

अ) **समाधी प्रकरणातून येणारा करुणभाव**

ब) **सेवाळलिया खडकाचा दृष्टान्त**

क) **श्लोककेकावलीमधील नादसौंदर्य**

ड) **पानिपतच्या बखरीतून येणारे युद्धाचे वर्णन**

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PC-3431

[Total No. of Pages : 2

[6302]-2002

M.A. (Part - II)

MARATHI (मराठी)

MAR602MJ : साहित्य समीक्षा : संकल्पना, स्वरूप आणि समीक्षापद्धती

(2023 Pattern) (Credit System) (Semester - III)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना :
1) *सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.*
2) *उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.*

प्रश्न 1) खालील दोन प्रश्नांपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांपर्यंत लिहा. **[15]**

अ) साहित्यसमीक्षेचे स्वरूप व कार्य सोदाहरण स्पष्ट करा.

ब) सैद्धांतिक समीक्षा प्रकाराचे स्वरूप स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) खालील दोन प्रश्नांपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांपर्यंत लिहा. **[15]**

अ) मानसशास्त्रीय समीक्षेमागे असलेला. विचारव्यूह सविस्तर सांगून तिची उपयुक्तता स्पष्ट करा.

ब) समाजशास्त्रीय समीक्षा पद्धतीचे स्वरूप व महत्त्व स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालील दोन प्रश्नांपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांपर्यंत लिहा. **[15]**

अ) समीक्षकाकडे आवश्यक असणारे गुण सविस्तर लिहा.

ब) स्वातंत्र्यपूर्व कालखंडातील समीक्षेचे स्वरूप स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) खालील दोन प्रश्नापैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांपर्यत लिहा. **[15]**

अ) साहित्यसमीक्षा साहित्याच्या आकलनास कशी उपयुक्त ठरते ते सविस्तर सांगा.

ब) स्वातंत्र्योत्तर काळातील मराठी समीक्षेच्या विविधतेचा परामर्श घ्या.

प्रश्न 5) टिपा लिहा (कोणत्याही दोन, शब्दमार्यादा 100 शब्द) **[10]**

अ) **समीक्षेची भाषा**

ब) **आदर्श समीक्षकाचे व्यक्तिमत्त्व**

क) **देशीयता आणि देशीवाद**

इ) **रा.भा. पाटणकर यांची सौंदर्यमीमांसा**

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PC-3432

[Total No. of Page : 1

[6302]-2003
M.A. (Part - II)
MARATHI (मराठी)
MAR 603 MJ : सौंदर्यशास्त्र
(2023 Pattern) (Credit) (Semester - III)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 35*

सूचना :
1) *सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.*
2) *सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.*

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) सौंदर्यशास्त्र व समीक्षा यातील संबंधाचे स्वरुप स्पष्ट करा.

ब) सौंदर्यशास्त्रातील विविध सिद्धांताची थोडक्यात ओळख करुन दया.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) सौंदर्यशास्त्रातील सौंदर्यवाचक विधानाचे स्वरुप सविस्तर स्पष्ट करा.

ब) सौंदर्यशास्त्रातील भावनिष्ठतेच्या सिद्धांताचे महत्त्व विशद करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणतीही एक टीप 100 शब्दांत लिहा. **[5]**

अ) सुखवादाचा सिद्धांत

ब) सौंदर्यशास्त्र आणि नवे शोध

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PC-3433

[Total No. of Page : 1

[6302]-2004

M.A. (Part - II)

MARATHI (मराठी)

E-1 : साहित्याचा सामाजिक दृष्टिने अभ्यास

(2023 Pattern) (Credit) (Semester - III) (MAR-610-MJ)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 35*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) दोन पैकी एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (शब्दमर्यादा : 300 शब्द) **[15]**

अ) साहित्याचा समाजाशी असलेला अनुबध स्पष्ट करा.

ब) साहित्य व सामाजिक युगधर्म यातील संबंध स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) दोन पैकी एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (शब्दमर्यादा : 300 शब्द) **[15]**

अ) साहित्यातील सामाजिक अभ्यासाची भूमिका स्पष्ट करा.

ब) समाजशास्त्रीय भूमिकेतून साहित्याचा अभ्यास कसा केला जातो? स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) दोनपैकी एक टीप लिहा. (शब्दमर्यादा 100 शब्द) **[5]**

अ) साहित्यातील जीवनमूल्ये

ब) साहित्यातील सामाजिक आशय

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PC-3434

[Total No. of Page : 1

[6302]-2005

M.A. (Part - II)

MARATHI (मराठी)

MAR 611 MJ E-2 : लेखनविद्या आणि निबंधलेखन

(2023 Pattern) (Semester - III)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 35*

सूचना :
1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) ललित आणि ललितेतर लेखन प्रकारातील साम्यभेद सोदाहरण स्पष्ट करा.

ब) मराठी ललित लेखनाची शैलीवैशिष्ट्ये सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) वैचारिक निबंध लेखन प्रकाराचे स्वरुप वैशिष्ट्ये सविस्तर स्पष्ट करा.

ब) निबंधलेखनासाठी आवश्यक असणारी विविध कौशल्ये सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) कोणतीही एक टीप 100 शब्दांत लिहा. **[5]**

अ) निबंधाचे शैली विशेष

ब) ललित लेखनाची शब्दशैली

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PC-3435

[Total No. of Page : 1

[6302]-2006

M.A. (Part - II)

MARATHI (मराठी)

MAR - 612 MJ (E - 3) : मराठी वैचारिक साहित्य

(2023 Pattern) (Credit) (NEP) (Semester - III)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 35*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) दोनपैकी 'एक' प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (300 शब्द) **[15]**

अ) 'अर्वाचीन मराठी वैचारिक साहित्यामुळे समाजप्रबोधनाचे मोठे कार्य साधले गेले' हे विधान स्पष्ट करा.

किंवा

ब) ललित व ललितेतर साहित्याचे स्वरूप व संकल्पना स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) दोनपैकी 'एका' प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (300 शब्द) **[15]**

अ) ललित साहित्याची शैली वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

किंवा

ब) अर्वाचीन कालखंडातील वैचारिक लेखनाची वाटचाल स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) दोनपैकी 'एक' टीप लिहा. (100 शब्दात) **[5]**

अ) वैचारिक साहित्याची भाषाशैली

किंवा

ब) महात्मा फुलेंचे वैचारिक साहित्य

▽ ▽ ▽ ▽

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PC-3436

[Total No. of Page : 1

[6302]-2007
M.A. (Part - II)
MARATHI (मराठी)
MAR - 613 MJ : मराठीतील बालसाहित्य
(2023 Pattern) (Semester - III)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 35*

सूचना :
1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) बालसाहित्य म्हणजे काय? ते सांगून बालसाहित्याचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये लिहा.

ब) बालसाहित्याचे मानवी जीवनातील महत्त्व स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दांत लिहा. **[15]**

अ) 'बोक्या सातबंडे' या कथेचे मध्यवर्ती कथासूत्र लिहा.

ब) 'जंगल-दंगल' या कवितेतून शिवाजी चाळक यांनी बालकुमारांना कोणता संदेश दिलेला आहे, ते स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणतीही एक टीप 100 शब्दांत लिहा. **[5]**

अ) बालसाहित्याची प्रयोजने

ब) फास्टर फेणे

♦ ♦ ♦